

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

กาลามสูตร

กาลามสูตรกัษานิชฐาน ๑๐ หมายถึง วิธีปฏิบัติในเรื่องที่ควรสงสัย หรือหลักความเชื่อที่ตรัสไว้ในกาลามสูตร ดังนี้

๑. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการฟังตามกันมา (มา อนุสสเวน)
๒. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการถือสืบ ๆ กันมา (มา ปรมปราย)
๓. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการเล่าลือ (มา อิติกราย)
๔. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการอ้างตำรา หรือคัมภีร์ (มา ปิฎกสมปทาเนน)
๕. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะตรรกะ (มา ตกุกเหตุ)
๖. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะอนุমান (มา นยเหตุ)
๗. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการคิดตรองตามแนวเหตุผล (มา อาการปริวิตกเกน)
๘. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว (มา ทิฎฐินิชฌมานกษนติยา)
๙. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะมองเห็นรูปลักษณะน่าจะเป็นไปได้ (มา ภพพรูปตาย)
๑๐. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะนับถือว่า ท่านสมณะนี้เป็นครูของเรา (มา สมโณ โน ครูติ)

ต่อเมื่อใด รู้เข้าใจด้วยตนว่า ธรรมเหล่านั้น เป็นอกุศล เป็นกุศล มีโทษ ไม่มีโทษ เป็นต้นแล้ว จึงควรละหรือถือปฏิบัติตามนั้น สูตรนี้ในบาลีเรียกว่า เกสปุตตยสูตร ที่ชื่อกาลามสูตร เพราะทรงแสดงแก่ชนเผ่ากาลามะแห่งวรรณะกษัตริย์ ที่ชื่อเกสปุตตยสูตร เพราะพวกกาลามะนั้น เป็นชาวเกสปุตตะนิคม ในแคว้นโกศล ไม่ให้เชื่อมงายไร้เหตุผลตามหลัก ๑๐ ข้อ

ที่มา : พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม ผู้แต่ง สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต)

สำนักพิมพ์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๖